

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA) ve Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) işbirliğinde gerçekleştirilen **DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi Anketi**; Türkiye'nin bölgesel bazlı ilk güven göstergelerinden biri oldu. Doğu Karadeniz illeri olan Artvin, Giresun, Ordu, Trabzon, Gümüşhane ve Rize illerinin turizm sektöründe faaliyet gösteren firmaların mevcut durumları ve gelecek beklentileri analiz edilecek.

Doğu Karadeniz'in turizm sektörü 3 aydır gözlem altında:

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA) ve Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) işbirliğinde gerçekleştirilen DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi Anketi kapsamında Doğu Karadeniz illeri olan Artvin, Giresun, Ordu, Trabzon, Gümüşhane ve Rize'de turizm sektöründe faaliyet gösteren firmalara uygulanmaktadır. 250 firma ile her ay yüz yüze anketler yapılmaktadır. Firmalar ile Ocak ayında yapılan ilk görüşmelerin ardından 3. Dönem görüşmeleri Mart ayında yapılmıştır. Turizm sektörü güven endeksi sonuçları her ayın 5. iş günü Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı internet sayfasında açıklanacaktır.

Turizm Sektörü Güven Endeksi nasıl hesaplanıyor:

Turizm Sektörü Güven Endeksi; ankette yer alan "Geçtiğimiz üç ayda işleriniz nasıl değişti?", "Geçtiğimiz üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talep nasıl değişti?" ve "Gelecek üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talebin ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?" sorularına verilen yanıtların balanslarının ortalaması alınarak hesaplanmaktadır.

Balans değeri, sorulara olumlu cevap verenler ile olumsuz cevap verenlerin farkı alınarak hesaplanmaktadır.

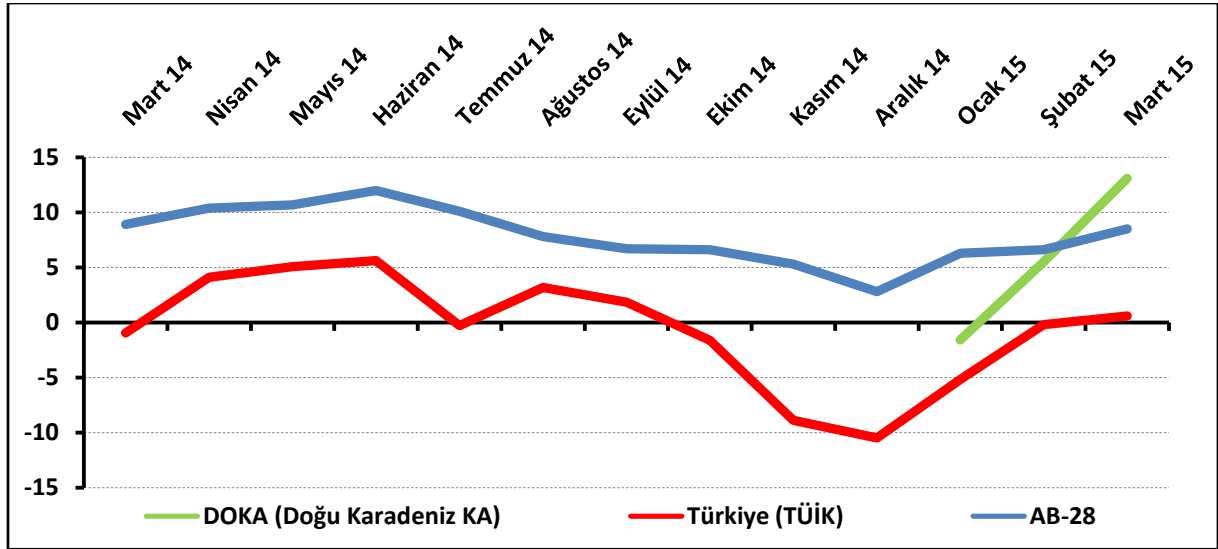
DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi yükselmeye devam ediyor:

Şubat 2015’de yükselmeye başlayan Doğu Karadeniz turizm sektörü güven endeksi Mart ayında da yükselmeye devam etti. Endeks, bir önceki aya göre 7,6 puan yükselerek 13,1 puan değerini aldı.

Türkiye genelini temsil eden hizmetler sektörü güven endeksi Mart 2015’te bir önceki aya göre 0,8 puan değerini aldı. AB-28’i temsil eden hizmetler sektörü güven endeksi Mart 2015’te bir önceki aya göre 1,9 puan yükselerek 8,5 puan değerini aldı.

DOKA turizm sektörü güven endeksi Mart ayında hem Türkiye’den hem AB’den daha iyi performans sergiledi. Turizm sektörü güven endeksinin yükselmesinde önümüzdeki 3 ayda hizmetlere olan talep beklentisinin artması etkili olmuştur.

Şekil-1. Turizm Sektörü Güven Endeksi karşılaştırılması* (Mart 2014 – Mart 2015)

*Mevsimsellikten arındırılmamış seriler

Tablo-1. DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi*

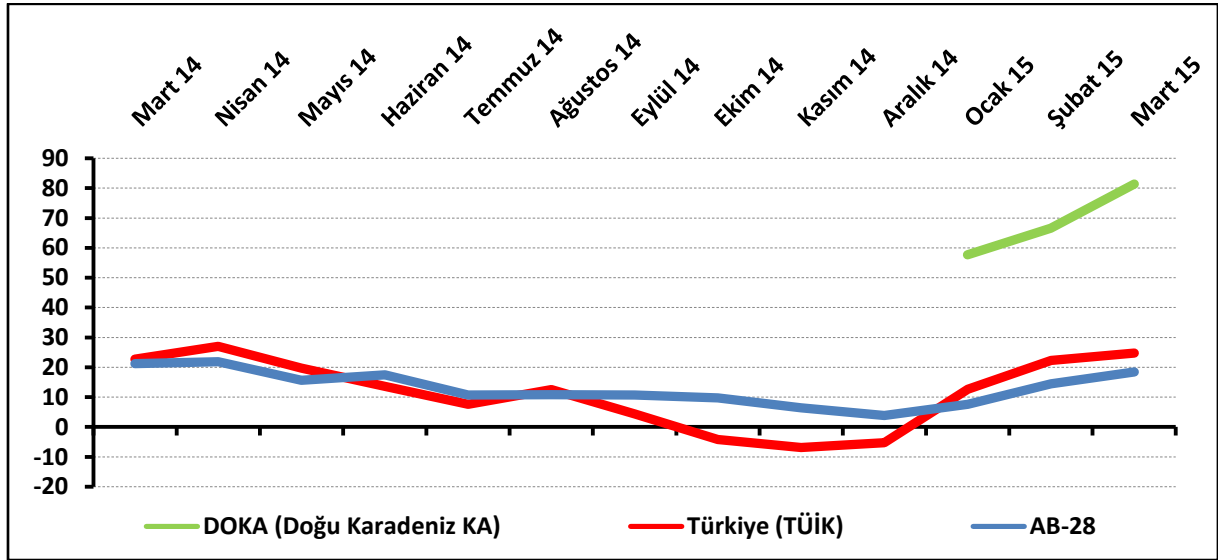
%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-1,6	5,5	13,1									

Doğu Karadeniz turizm sektörünün yüzde 86'sı önümüzdeki dönemden umutlu:

Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisinin denge değeri Mart 2015'te bir önceki aya göre 14,9 puan yükselerek 81,4 puan değerini aldı. Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisi bir önceki aya göre hem Doğu Karadeniz'de hem de Türkiye genelinde ve AB-28'de yükseldi. Mart ayında DOKA Turizm Endeksi, Türkiye genelinden ve AB-28'den daha iyi performans sergiledi.

Mart 2015'te Doğu Karadeniz'de turizm sektöründe faaliyet gösteren firmaların yüzde 86'sı önümüzdeki 3 ayda verdikleri hizmetlere olan talepte artış beklerken, talepte düşme bekleyenlerin oranı yüzde 4 düzeyinde oldu.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisi* (%arttı – %azaldı) (Mart 2014 – Mart 2015)

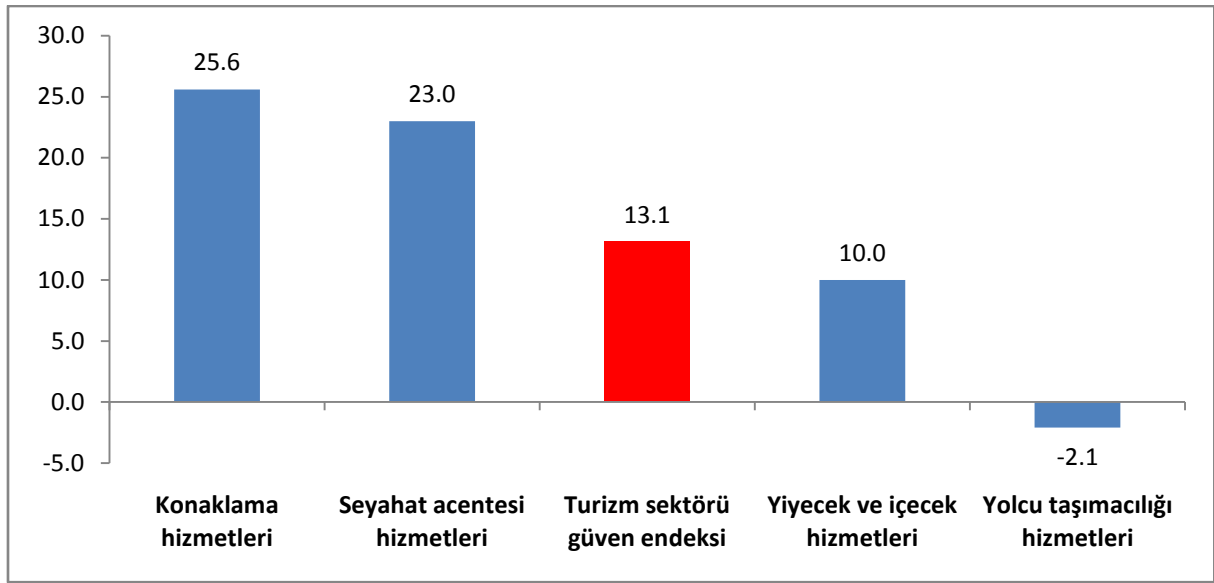
Tablo-2. Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisi* (%arttı – %azaldı)

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	57,7	66,5	81,4									

Mart ayının lideri; konaklama hizmetleri sektörü oldu:

Mart ayında Doğu Karadeniz’de turizm sektörüne alt sektörler itibariyle bakıldığında “konaklama hizmetleri” sektörü en iyi performansı gösteren sektör oldu. Bu sektörü “seyahat acentesi hizmetleri” sektörü takip etti. Bu 2 sektör turizm sektörü güven endeksinden daha yüksek değer aldı. “Yiyecek ve içecek hizmetleri” sektörü ise turizm sektörü güven endeksinden daha düşük bir değer aldı. “Yolcu taşımacılığı hizmetleri” sektörü negatif değer alan tek sektör oldu.

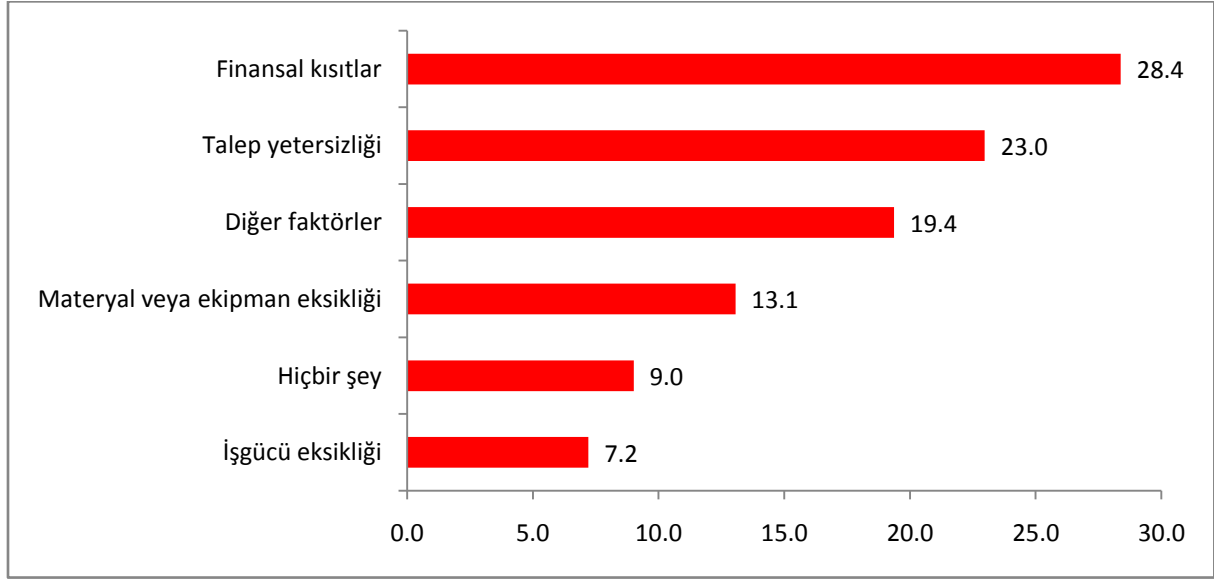
Şekil-3. Mart 2015’te Alt sektörler bazında endeks değerlerinin karşılaştırması (puan)

Turizm sektöründeki firmaların yüzde 28,4'ü finansal kısıtlardan şikâyet ediyor:

Mart ayında turizm sektöründe faaliyet gösteren firmaların yüzde 28,4'ü faaliyetlerini kısıtlayan temel etmenin finansal kısıtlar olduğunu dile getirmiştir. Firmaların, yüzde 23'ü talep yetersizliğinin, yüzde 19,4'ü diğer faktörlerin, yüzde 13,1'i materyal veya ekipman eksikliğinin ve yüzde 7,2'si işgücü eksikliğinin faaliyetlerini kısıtladığını vurgulamıştır. Faaliyetlerini kısıtlayan hiçbir şeyin olmadığını ifade edenlerin oranı ise yüzde 9 oldu.

Şekil-4. Mart 2015'te faaliyetleri kısıtlayan temel etkenler (puan)

DOKA turizm sektörü gelecek dönemden umutlu:

Doğu Karadeniz ve Türkiye, sorular bazında karşılaştırıldığında Doğu Karadeniz'in Mart ayında gelecek beklentilerinde Türkiye'ye göre daha iyi bir performans sergilediği görüldü. Doğu Karadeniz turizm sektöründe bir önceki aya göre sadece "geçtiğimiz 3 ayda toplam çalışan sayısında" azalma olmuştur. Diğer göstergelerin hepsinde bir önceki aya göre artış yaşanmıştır.

Tablo-3. Soru bazında detaylı sonuçlar* (puan)

Sorular	DOKA (Doğu Karadeniz KA) Şubat 15	DOKA (Doğu Karadeniz KA) Mart 15	Bir önceki aya göre değişim Mart 2015	Türkiye (TÜİK) Mart 2015
Geçtiğimiz üç ayda işleriniz nasıl değişti?	-33,9	-32,4	1,5	-12,9
Geçtiğimiz üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talep nasıl değişti?	-16,1	-9,5	6,6	-15,3
Gelecek üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talebin ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	66,5	81,4	14,9	12,7
Geçtiğimiz üç ayda şirketinizin toplam çalışan sayısı nasıl değişti?	-9,7	-13,7	-4,0	-12,3
Gelecek üç ayda şirketinizin toplam çalışan sayısının ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	43,2	56,5	13,3	7,5
Gelecek üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlerin fiyatlarının ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	39,0	41,1	2,1	13,1
Geçen yılın aynı dönemine göre iş hacminizde (hizmet satışlarınızda) nasıl bir gelişme oldu?	-4,6	-3,2	1,4	